

Ekosysteemipalveluiden
näkökulma ohjaa valtion metsien
hoitoa ja hyödyntämistä

Metsätieteen päivä
26.10.2011
Niklas Björkqvist

METSÄHALLITUS

Metsähallituksen metsätalouden ympäristöopas

Toimittajat:

Jussi Päivinen, Niklas Björkqvist, Lauri Karvonen,
Maija Kaukonen, Kirsi-Marja Korhonen,
Panu Kuokkanen, Hannu Lehtonen ja Arto Tolonen

 METSÄHALLITUS

EKOSYSTEEMIPALVELUT – OTSIKOISSA

Ekosysteemipalvelut – *tulevaisuutemme turva*

Ekosysteemipalvelut *osaksi suostrategiaa*

Ekosysteemipalveluiden käsite on *väline viisaaseen päätöksentekoon*

Ekosysteemipalvelu *kertoo ihmisen ja luonnon suhteesta*

Ekosysteemipalvelut – *Elämän edellytys*

 METSÄHALLITUS

Mistä on kyse? - käsitteitä

- Ekosysteemipalvelut
 - ~ **ekosysteemien tuottamat hyödyt ihmiselle**
 - lähtöisin YK:n 'Millenium Ecosystem Assesment', 2001-2005
 - paljon kiinnostusta asiaan – sisältö ja soveltaminen hakevat muotojaan
- Ekosysteemilähestymistapa
 - ~ **ekosysteemipalveluiden tuotannon hallinta**
 - Viitekehys ekosysteemien kokonaisvaltaiseen hoitoon, turvaa ekosysteemipalvelut
 - kehitetty biologista monimuotoisuutta koskevan YK:n yleissopimuksen (CBD) puitteissa vuosina 1995-2004

MIKSI YMPÄRISTÖOPAS PÄIVITETTIIN?

- energiapuun korjuu
- Euroopan unionin vesipuitedirektiivin toimeenpano
- luontotyyppien ensimmäisen ja lajien neljännen uhanalaisarviointin valmistuminen
- ekosysteemipalvelu - näkökulma

EKOSSYSTEEMIPALVELUT JA –LÄHESTYMISTAPA CASE METSÄHALLITUS, METSÄTALOUS

- Käytännön toiminta hyvin ekosysteemilähestymistavan mukaista
 - suunnittelujärjestelmä, luonnonvarasuunnittelu
 - ympäristöopas
 - panostus yleisiin yhteiskunnallisiin velvoitteisiin

- Ekosysteemilähestymistapa peräänkuuluttaa kokonaisvaltaista ja monitavoitteista luonnonvarojen ja alueidenkäytön vuorovaikutteista suunnittelua

➤ Vrt. luonnonvarasuunnittelu

SUUNNITTELUJÄRJESTELMÄ PERUSTANA

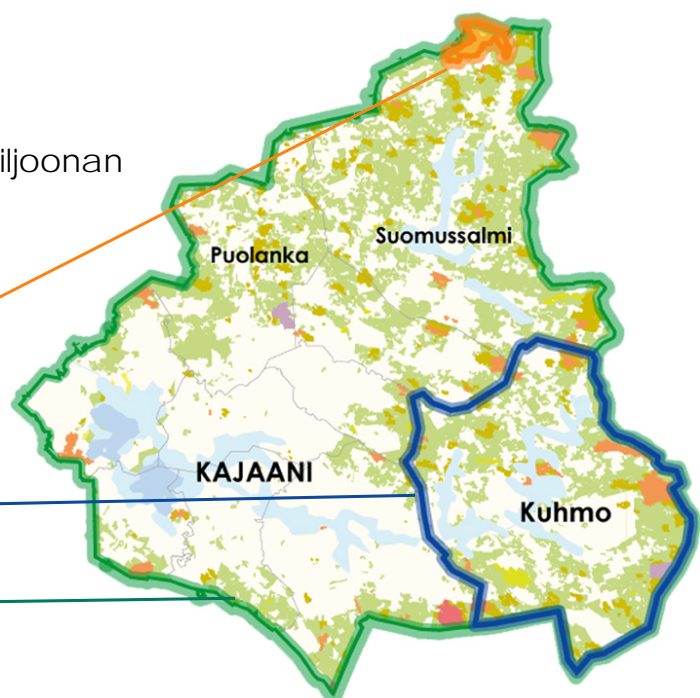
- Pohjana ajantasainen tieto luonnonvaroista
- Paikkatietojärjestelmässä n. 1,5 miljoonan metsä- ym. kuvion tiedot

Toimenpidesuunnittelu työkohteille

Hoidon ja käytön suunnittelu erityiskohteille

Ekologinen tarkastelu osa-alueille

Luonnonvarasuunnittelu suuralueille

LUONNONVARASUUNNITTELUN (LVS) YLEISPERIAATTEET

- **Monitavoitteisuus**
- Vaihtoehdot arvioidaan holistisesti kestävyysden kaikkien ulottuvuuksien kannalta.
- **Vuorovaikutteisuus**
- Suunnitelma tehdään yhteistyössä paikallisten sidosryhmien ja asukkaiden kanssa.
- **Skenaariot**
- Vaihtoehtotarkastelut mahdollistavat vaihtosuhteiden tarkastelun.
- **Päätöstukimenetelmät**
- Vaihtoehtojen arvottamisessa ja valinnassa käytetään päätöstukimenetelmiä, esim. erilaiset äänestysmenetelmät

EKOSYSTEEMIPALVELUT / LVS, YMPÄRISTÖOPAS

• Tuotantopalvelut	Raakapuu, metsäenergia	lvs,yo
	Marjat, sienet, ja muut keräilytuotteet, riista	yo
	Puhdas vesi	yo
• Säätelypalvelut	Ilmastomuutoksen torjunta, hiilen sidonta	lvs, yo
	Hengitettävä ilma	
	Tulvien, myrskytuhojen, eroosion ehkäisy	yo
	Maaperän tuottokyvyn ylläpito	yo
	Melun torjunta	yo
• Kulttuuripalvelut	Pölytyspalvelut, tautien ja tuholaisten torjunta	yo
	Maisema	Lvs,yo
	Ulkoilu, virkistys ja luontomatkailu	lvs, yo
• Tukipalvelut	Koulutus- ja kasvatusarvot, kulttuuriperintö	yo
	Fotosynteesi, ravinteiden, hiilen, veden kierto	yo

EKOSYSTEEMIPALVELUT – MUITA MALLIN HERÄTTÄMIÄ AJATUKSIA

- Ekosysteemipalvelut ovat yhteistuotantoa
 - Talousmetsät ja suojelualueet täydentävät toisiaan – roolit & rajanveto?
 - Synergiolla hyvään kokonaishyötyyn
- Ekosysteemipalvelujen tuotteistamisen mahdollisuudet
 - jokamiehen oikeudet turvaavat tasavertaisuutta
 - tuotteistaminen on keino
 - tuoda maanomistajalle taloudellista hyötyä palvelun tuottamisesta
 - kannustaa maanomistajaa palvelun tuottamiseen
- Yhteistoiminnan haasteet
 - Mahdollisuudet tehostaa toimintaa laajan alueen näkökulman kautta

EKOSYSTEEMIPALVELUT METSÄTALOUDEN KANNALTA - PÄÄTELMIÄ

- Myönteistä on ajatusmallin ihmislähtöisyys
- Ekosysteemipalvelut ovat sisäänrakennettuna kestävään metsätalouteen
- Ekosysteemipalvelujen tuotteistamisen mahdollisuudet?
- Metsätalouden suurena vahvuutena on 'uusiutuva luonnonvara' ja sen kestävä käyttö

LAKI METSÄHALLITUKSESTA: YLEISET YHTEISKUNNALLISET VELVOITTEET (YYV)

Luonnonvarojen kestävä hoidon ja käytön olennaisena osana Metsähallituksen on riittävästi otettava huomioon

- Biologisen monimuotoisuuden suojeleminen ja tarkoituksenmukainen lisääminen
- Luonnon virkistyskäytön ja työllisyyden edistämisen vaatimukset

Lisäksi

- Turvattava saamelaisten kulttuurin harjoittamisen edellytykset
- Täytettävä poronhoitolaissa säädetyt velvoitteet

METSÄHALLITUKSEN METSÄTALOUDEN YYV-PANOS 2010, HA

- Yhteensä 624 000 ha (18 % metsätalouden metsämaasta) metsätaloustalouden ulkopuolella tai rajoitetun käytön piirissä
 - N. 40 % kokonaan taloustalouden ulkopuolella
 - pääosin monimuotoisuuskohteita
 - N. 60 % rajoitetun käytön piirissä
 - valtaosin virkistyskohteita

- Vähentää käyttöpuusuunnitetta 1,65 miljoonaa m³

METSÄHALLITUKSEN YJV-PANOS 2010, €

• Luonnon monimuotoisuus	31,7	milj. €
• Virkistyskäyttö	12,6	milj. €
• Porotalous	1,9	milj. €
• Saamelaiskulttuuri	1,9	milj. €
• Työllisyys	4,4	milj. €
• YHTEENSÄ	52,5	milj. €

Metsähallituksen liikevaihto 367 milj.€, tulos 113 milj.€
Metsätalouden henkilöstö 990 + urakoitsijat noin 1 000 htv

YJV-PANOSTUSTEN HYÖDYT

- Hyötyjen mittaamista kehitetään – haastavaa
 - Talousmetsien virkistyskäyttöarvo, kyselytutkimukset?
 - Hyödyt monimuotoisuudelle, markkinaosuus -ajattelu
- Panostus MH/talousmetsien monimuotoisuuteen erittäin suuri ottaen huomioon, että
 - metsät sijaitsevat pääosin Pohjois-Suomessa ja karuilla vedenjakajaseuduilla
 - suojelualueet on valtaosin perustettu valtion maille
 - metsien monimuotoisuuden isoihin kipupisteisiin ei löydy MH/talousmetsistä lisäapuja – lehdot, perinneympäristöt

